

Серед них – Директива 99/44 ЄС про деякі аспекти продажу споживчих товарів і пов'язаних з ними гарантій, Директива 85/577ЄЕС про захист споживачів щодо контрактів, що укладені поза діловими приміщеннями, Директива 97/7 ЄС про захист прав споживачів у договорах, що укладаються на відстані (дистанційних контрактах) щодо надання споживачу інформації про реквізити продавця (постачальника), основні характеристики товару, ціну, форму оплати, доставки, виконання, Директива 98/6 ЄС про захист споживачів шляхом зазначення цін на продукти, що пропонуються споживачам, Директива 93/13ЄЕС про несправедливі умови в контрактах зі споживачами та Директива 98/27 про заборони задля захисту споживачів (про накладення судових заборон), Директива 84/450 ЄЕС про гармонізацію регламентів та адміністративних положень держав-членів, що стосуються неправдивої реклами, що може вестися в оману, Директива Ради 98/27 ЄС щодо судових заборон з метою захисту прав споживачів.

Водночас, слід зауважити що деякі директиви ЄС залишаються неврахованими при реформуванні вітчизняного споживчого законодавства, що є недоліком в процесі забезпечення прав споживачів в Україні.

Також, на наш погляд, виявляється хибним вилучення із Закону України «Про захист прав споживачів» деяких прогресивних положень, наприклад статті 11 «Гарантований рівень споживання». Згідно з цією статтею гарантований рівень споживання забезпечувався стимулюванням виробництва товарів, виконання робіт та надання послуг, запровадженням у разі необхідності нормованого розподілу товарів, якщо немає гарантій їх вільного придбання кожним споживачем, запровадженням компенсаційних виплат, різних видів допомоги і пільг громадянам. Саме такі положення містить Резолюція № 39/248 Генеральної Асамблеї ООН «Керівні принципи щодо захисту інтересів споживачів» прийнята 9 квітня 1985 році та переглянута у 1999-му.

Нагадаємо, як міжнародні документи так і директиви ЄС покликані сприяти активній політиці урядів цих країн щодо захисту інтересів споживачів. Україна, як асоційований член ЄС, повинна врахувати такі рекомендації в своєму законодавстві.

Проблеми визначення правового становища товарної біржі

Борцевич П.С., доцент кафедри господарсько-правових дисциплін ННПП НАВС, кандидат юридичних наук,

Однією з проблем правового регулювання діяльності товарних бірж є невизначеність місця бірж серед інших організаційно-правових форм юридичних осіб, що не дає змогу цій організації забезпечувати захист своїх прав в повному обсязі. Питання організаційно-правової форми товарної біржі залишається відкритим. Ще з прийняттям Закону «Про товарну біржу» в 1991 році, законодавець так і не прописав в законі норму, яка б чітко врегулювала це питання.

Відповідно до положень чинного законодавства України товарна біржа є некомерційною організацією. Статтею 53 Господарського Кодексу України визначено, що некомерційна господарська діяльність може здійснюватися суб'єктами господарювання на основі права власності або права оперативного управління в організаційних формах, обумовлених власником або відповідним органом управління або органом місцевого самоврядування з урахуванням вимог, передбачених дійсним кодексом й іншими законами.

Господарський Кодекс України використовує щодо товарної біржі такі терміни як «спеціально утворена господарська організація» (ст. 278) і «особливий суб'єкт господарювання» (ст. 279), а Закон України «Про товарну біржу» встановлює, що товарна біржа є організацією.

Таким чином, товарна біржа як господарська організація, що має статус юридичної особи, створюється відповідно до положень Цивільного Кодексу України. Згідно з статтею 80 Цивільного Кодексу України будь-яка юридична особа є організацією, створеною й зареєстрованою у встановленому порядку. У свою чергу положеннями статті 83 Цивільного Кодексу України передбачено, що юридичні особи можуть створюватися у формі товариств, установ й в інших формах, установлених законом. При цьому кодекс не містить вичерпного переліку організаційно-правових форм юридичних осіб. Так, товариством є організація, створена шляхом об'єднання осіб (учасників), які мають право участі в цьому товаристві.

Товариства діляться на підприємницькі й непідприємницькі. Зокрема, згідно статті 85 Цивільного Кодексу України непідприємницьким товариством є товариства, які не мають на меті одержання прибутку для наступного розподілу між учасниками. Відмінною ознакою товарної біржі від інших юридичних осіб є мета її діяльності – організація торгівлі. Але така ознака не може стати підставою для виділення товарної біржі як окремої організаційно-правової форми.

З огляду на основні положення чинного законодавства України, можна зробити висновок, що товарна біржа, як некомерційна господарська організація, повинна створюватися у формі непідприємницького товариства – споживчого кооперативу, об'єднання громадян тощо.

З метою врегулювання цього питання Кабінет Міністрів України підготував законопроект «Про внесення змін до Закону України «Про товарну біржу» та деяких інших законодавчих актів України» від 08 жовтня 2012 №11304, у якому пропонується викласти Закон України «Про товарну біржу» в новій редакції. Відповідно до проекту нова назва закону – «Про державне регулювання товарного біржового ринку». У новій редакції передбачається врегулювання питання про організаційно-правову форму товарної біржі. У статті 3 зазначається, що товарна біржа утворюється юридичними особами - резидентами та діє в організаційно-правовій формі акціонерного товариства.

Така організаційно-правова форма товарної біржі вимагає впровадження відповідних змін на рівні спеціального законодавства, що дозволить усунути наявні в законодавстві протиріччя й недоліки, а також привести норми Закону «Про товарну біржу» у відповідність із вимогами Цивільного кодексу України та Господарського кодексу України.